

LBRIS

We know
books

Toma T. Mugea

Tândări...

Casa Cărții de Știință
Cluj-Napoca, 2025

Cuprins:

Prefața autorului	7
La Eforie Sud cu familia.....	9
Gheorghe a lu' Pică	16
Doi / Unu.....	28
Șoferii și fomeile.....	32
Micuța Ruxandra	37
Cu cortul la Voroneț.....	42
La cotul Donului.....	52
Pescuit din cherhana.....	56
Nicușor cel Șchiop.....	64
Tomită, vine un gagic la io.....	73
Cum am făcut 30 d'ani.....	77
Toremolino	84
Gâtuleț	89
Vamaiot, de nevoie.....	93
Și ei au dreptul la viață.....	97
Ruptura de ficăți	102
Sînziana și.....	107
Cu Nașu la pescuit.....	111
Păi dacă-ți spun.....	115
<i>Harom labom</i>	119
Nuntă la Eforie, Nord.....	124
Delta forț' uan	128
SRCE scoate capul.....	135
Cum le-am băgat mortu' n casă	139
Povestea EASAPS.....	143
<i>Von Șmekering</i> , sucit.....	152
Suedia cu ochii'n soare, noaptea	158
Argentina, pe scurt.....	162
Paracetamol, varianta Leiden.....	170
Istanbul 2011 și 2012	180
De la balotieră la epigrame	184

Cu orzu 'n saci	189
Plimbărică de croazieră	192
Croaziera II.....	197
Râia nu se ia, se dă!.....	203
Stufat cu Mircea Dinescu și miel	207
Pe strada Ciocârliei, la maestrul Noja	212
La Mărtinești cu Dorel Vișan.....	217
Sinucigașa sotului	225
Caii mei și patru bani.....	229
Transplantul de păr	233
Dom' șoara 'n pink.....	237
Paprika TVD.....	241
Haide, haide, KFR!.....	248
Ciobănița	253
C' oierii, în Franța	257
Cum s-alege praful? C-o sită cu ochiurile mari!	262
Ce nu mă pricep la oameni 1. (Miu)	266
Ce nu mă pricep la oameni 2	270
Ce nu mă pricep la oameni 3	275
De ce n-am murit, când...?	278
Despre viață, univers și frumusețea echilibrului.	
<i>O încercare de cosmologie poetică</i>	287
În loc de postfață.....	315
Brândușa Vrânceanu.....	315
Ion Noja	317
Ion Cristofor	319

La Eforie Sud cu familia

Pe vremea când noi, cei trei frați, eram mici, cam atâtica (de la cureaua tatei mai la vale, cu câte două laturi de palmă între noi), ca 'nălțime, de vreo 5-7-9 ani ca timp, iar tata era director la PTT regiunea Suceava, organizează prin 1960 o deplasare la Eforie Sud, cu cazare la clădirea oficiului poștal din zonă, care avea la etaj câteva camere pentru oaspeți, ca noi, cu familia „în interes de serviciu”.

Cum aveam două săptămâni rezervate, să nu ne frigem din prima, la soarele marin, tata, ca sergent în rezervă și veteran de război, socotește strategic, c'ar fi bine să facem o pregătire pentru mare, și, c'o săptămână 'nainte ne trimetea pe noi, copiii și mama, undeva pe malul Sucevei, cu prundiș mai mărunț și loc de stat la soare destul, că știa șoferul regiunea ca-n palmă, fiind localnic.

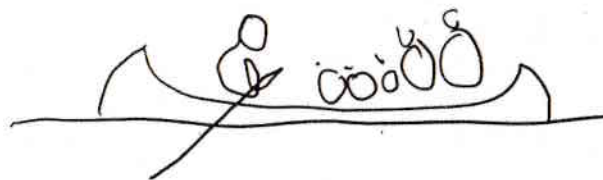
Hălăduiam noi, mai mult prin apă și pe malul ei, că n-aveam răbdarea să stăm la soare degeaba și ne prefăceam că 'notăm, chit că n-aveam habar de 'not, iar io era să mă prefac înecat d'adevăratalea, luat de un vârtej pe sub malul vecin, către rădăcinile sălciilor bătrâne și plictisite de monotonia peisajului, dar salvat ca prin minune d'un cal venit de nicăieri, care 'mi oferă coada lui ca parâmă de venit în lumea de aici, aruncam cu pietre teșite să vedem care face mai multe salturi lovind apa tangențial, mai țopăiam în câte-un picior ținând o piatră fierbinte la ureche, cu capul plecat, până pleca țiuiala și auzeam iarăși normal, ne hodineam la umbră și gustam din felia cu parizer pregătit de mama

d'acasă, apă nu mai beam că 'nghitișem destulă și ne lăsam mângâiați de soarele amiezei, picotind oboșiți, de ce făcusem, cu sau fără știrea mamei.

Să ieșim mai ieftin cu transportul, tata hotărâște s'aplicăm tehnica poștalionului, adică, să parcurgem distanța'n etape, poposind pe la fiecare regională PTT, care ne pune mașina cu șofer la dispoziție, doar pe teritoriul ei, înțălețarea fiind făcută din vreme între tata și colegii lui de serviciu, directori și ei, unii prieteni cu tata din facultate. Cu bagajele făcute ca la evacuare, în sacoșe cu toartă pe categorii de haine, de drum, de noapte și de concediu, lădiță cu de-ale gurii, pâini, un caș de vreo cinci kilograme de la stâna din Bosanci, vreo 50 de ouă de curte, învelite individual în hertie de ziar, de obicei *Scânteia*, unt, slănină, marmeladă, ulei, ceapă, mere, miere, nuci, și altele găsite de trebuință, probabil, pături să ne învelim, noaptea, că mergeam nonstop, ca poștalionul, în mașini IMS cu două locuri normale 'n față, restul, vreo șase, pe banchetele laterale din spate, între care stăteau bagajele noastre, fân, să mai ne așezăm și noi pe moale, să picotim între zdruncinăturile de pe drum, că nu erau, ca acum, șosele și, Doamne ferește, autostrăzi.

Ultima noapte a fost cea mai grea, c' am ajuns la Brăila, târziu, nu mai mergea bacul, am luat la tocmeală un pescar cu milă de noi și ne-a trecut Dunărea cu bagaje cu tot, cu barca cu rame la care trăgea cu mare atenție, că mai aveam un lat de palmă și intram cu totul în apă, acostăm pe malul celălalt unde ne aștepta IMS-ul de schimb cu numere de Dobrogea, cu farurile aprinse, scenă ca'n filmele cu traficanti, că nu eram de fapt. Spre dimineață, pe

drumurile regionale, facem două pene de cauciuc, la distanță de vreo sută de kilometri între ele, și l-am văzut pe șoferul de schimb ud learcă, de căldură, emoția că-l transportă de domnul director cu familia, și stresul că tre' să-i iasă lipitura la cameră, cu petic de cauciuc aplicat pe gaură după ce se răzuia bine zona cu un fel de bărcuță cu țepi, să facă aderență mai bună, peticul, apoi îl acoperea cu o altă bărcuță, tot de tablă, dar care avea un strat de carton ce se îmbiba cu benzină și, după ce dispozitivul era fixat cu-n fel de menghină cu filet, se dădea foc la carton și, în câteva minute, dacă ajuta Dumnezeu, se repara camera, o băga în cauciuc, cauciucul pe geantă și roata la mașină. Asta era peticul cald!

Debarcăm din auto mult mai strâmbi decât am plecat, urcăm bagajele la camera de protocol, mare, luminoasă, dar cu jaluzele de plastic, un albastru marca „poștă” ca la uniformele factorilor poștali, în loc de perdele, două paturi, unul de două persoane (adică, matrimonial astăzi), altul gen recamier, extensibil, pe care încăpeau cârlanii de copii, o masă pătrată cu patru scaune cu fundul tapițat și cu arcuri,

ca la casele domnești, un șifonier cu două compartimente, unul de rafturi pentru hainele la orizontală, iar celălalt cu umerase de ținut hainele vertical, un dulăpior cu sertare la orizontală, frigider Fram, cu mâner metalic și nchizătoare robustă, cu arc, un reșou cât să ncapă o oală de cinci litri, accesorii de bucătărie, rufăraie de schimb, ștergare de două mărimi, și foarte căutatul coș de gunoi, mai mereu plin cu de toate, că nu se colecta nimic, separat.

Programul era sfânt: dimineața la șase tata pleca pe plajă cu două cearșafuri de pat, să ocupe locul de stat la soare pe malul mării, delimitat ca un țăran gospodar de un val de năsip nalt de vreo treizeci de centimetri, păzit până pe la 8, când apărea restul familiei, cu micul dejun mâncat la cameră, cu ouă amestecate cu bucățele de caș, să nu ne certăm că unul mănâncă mai mult gălbenuș, ceva creste de slănină și roșii, coapte bine și tăiate cu felii de castreveți proaspeți într-o salată d'un om cu poftă potrivită de mare, aromată cu sare, un pic de oțet și puțin ulei, s' alunece mai bine și să taie greața de dimineață, dacă era.

Statul la soare era un chin pentru noi, cu marea sub nas, mai rupeam zidul de nisip și ne trăgeam târâș spre mal, ca trupele de comando, până se prindea mama și ne ntorcea la poziția de drepti la orizontală, pe altă parte, să nu ne insolăm, tata stătea ca un paznic de cuib, la colțul perimetrului, cu mâinile rădicate după ceafă, capul dat pe spate, crăcănăt să-l prindă bine soarele și pe interiorul accesibil, ferind chiloții făcuți de mama, cu două triunghiuri din doc legate cu două rânduri de șirete pe lateral, pe care-i făcea sul, să-l bată soarele și pe

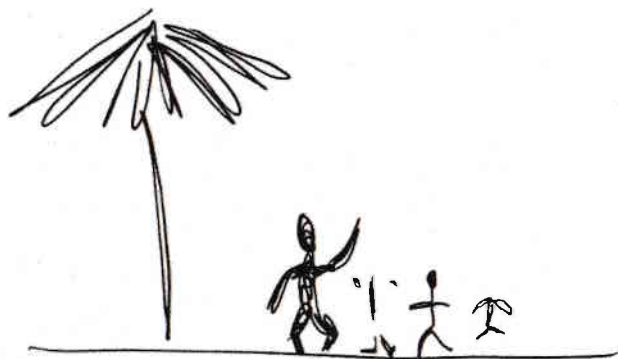
acolo, se mai răsucea la verticală, să se coacă uniform și, la final, intram cu toții în apă, la bălăceală la comun, că nu mai aveam nevoie de salvamari, așa eram de mulți.

Cine era cuminte, pe plajă, primea ca răsplată o nghetată *parfé*, pe care-o lingeam tacticoși, în drumul de întoarcere spre cantină, unde mâncam d'amiază, feluri neschimbate, ciorbă țărănească, piure de cartofi cu bucăți de carne de vită, de obicei, și fructe, caise, piersici sau struguri din producția colectivelor locale, cu apă de robinet la carafe, cu sare și piper.

Dup'amiaza aveam de pe la 4 program la nămol, unde era chiar înghesuială, lumea scăpând la intrare și câte-un copil strecurat fără bilet, și cine era făptașul primea și el o nghetată cadou, c'a făcut economie la bugetul familiei, intram pe sexe la despărțiturile cu panouri de tablă, bărbații și băieții în dreapta, femeile la stânga, iar pe centru mergeau textiliștii, adică cei ce mai purtau, de obicei la bijuteriile de la brâu, o cârpă în formă de slip, de orice culoare, că tot neagră se făcea la final, și copiii mai mici cu mamele lor.

Intrăm noi,ăștia mai mari, cu tata, la bărbați, ne pregătim vreo jumate d'oră cu pielea la soare, s-o ncălzim bine, apoi tata ne ungea și pe noi, pe mine aproape tot, că stăteam cuminte, iar pe Nicu, pe la gâlci, coloană, coate și genunchi, fiind mai greșos la atingerea cu nămolul aromat a putoare, ne ținea la uscat, cât el se ungea din vârful capului la tălpi, în strat gros, să fie de leac la oase. Ne trezim și cu fratele Marian, după vreo oră, c'a trecut prin

apă, pe sub gard, plecând de la comun, că 's femei glase și ulâte, și vreau să stau cu voi, la bălbați.

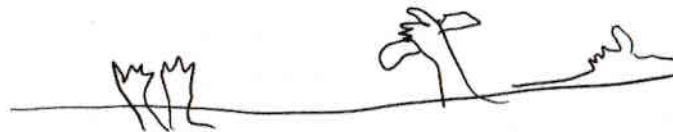

La nămol, care cum a stat să i se dea. Cu negreală.

Intrăm la scaldă 'n apa sărată din ghiol, ne 'muiem bine, începem să ne spălăm de munca la negru de pe mal, tata ne 'nvață să facem pluta, că doar să ne lăsăm pe spate și să stăm cuminți, că apa e sărată, și din cauza lui Arhimede, *apa ne împinge de jos în sus cu o forță egală cu greutatea volumului de lichid dislocuit*, cum a pățit el cu Evrica, pe care-a chemat-o de martor, mai dăm ușor din brațe să ne schimbăm poziția, tata profita de viermișorii din apă și mai trăgea pe nări câte' un strop, să-i facă bine la sinuzită, când, privind printre gene, să nu-i intre 'n ochi apa sărată, apucă o bucată de lemn, credea el, s'o dea deoparte, când constată că lemnul, de fapt, este moale și lipicios, adică un căcat bine format, de vreo palmă lungime. Zice el ceva pe moment, dar nu face mare gălăgie, că nu știa sigur al

cui ieria căcatul, și pe vremurile alea, nu știeai cu cine ai de-a face.

Cu toate lecțiile făcute, ne întoarcem și noi la cameră, reluăm micul dejun de seară, adecă, moș-coșag, cum zicea tata la friptura de ouă cu brânză și jumeri, amestecate'n tigaie, ne schimbăm în hainuțele de promenadă și coborâm pe faleză, la plimbă-rică, să profităm și de briza de seară, gratis.

*Neamul nostru, neam frumos, bețiv, curvar și puturos, cum se mai lăudau unii din Prejmer pe la nunți (după ce dădeau pe gât mai mult alcool rafinat făcut cu chimin, fără să se protejeze c-o dușcă de ulei 'nainte d'a pleca d'acas', la sfatul nevestei, ce știa rostul băuturilor și băutorilor, că peste ulei țuica nu se mai rădică așa ușor la cap și omul țâne mai ghine la tăvăleală 'n societate), pe linia maternă pe ultima sută de ani, era pornit din sămânța lui Ion și a Enenei Drângă, ce s-au luat din dragoste de interes, la sfârșit de secol XIX, primind porecla de *Neamul lui Pică*. Poate de frumos!*

Din coapsele lor au ieșit șapte copii, din care au trăit, și mult și bine doar șase, Lucreția, Ruțica, Eufrosina, Ana, Gheorghe și Costică, doar o fetiță fiind luată la înger de mică, și neamul ăsta s-a 'nmulțit, fiecare cu câte 3-4 copchii, și mai apoi nepoți, de umpleau Ulița Românilor și Șirul Carpaților, de numere noi la loturile de teren ce se dumi-cau, dacă fetele nu plecau *de nurori* prin vecini, sau pe la oraș, Brașov ori București, cum a fost cazul bunicii mele Eufrosina, măritată cu Nicolaie Frateș, ciufulit ca neam *Verdu*, ca'veau ochii de-un verde turcoaz, de dădea boala 'n fete.

Gheorghe a lu' Pică a avut două muieri, pe rând, cu cununie, prima fiind Maria, cu care-a ză-mislit doi prunci, Gheorghe și Frusinica Picuț, c'asa revenia derivatul ciufulit, de la Pică la Picuț până la Picălaş, adecă, nepotul lui Pică, iar cu-a doua, Lucreția,

mai tânără, a avut-o doar pe Elena, care-mi era veri-soară de-a doua, și ierieam de aceeași vârstă.

Întâlnindu-ne noi pe la Prejmer, cu Elena, cu ceva ocazie de nuntă, botez sau 'mormântare, stăm de vorbă, ca tinerii, și află c'am intrat din prima la Liceul Andrei Șaguna din Brașov, mult râvnit de ardeleni, în timp ce ea era amărâtă c-a ratat admiterea la un liceu obișnuit, cam nepregătită fiind pe partea de matematică, la care io zbârnăiam.

Și uite-așa, se gândeau mamele noastre că poate n-ar fi rău să ne-ajutăm ca neamuri și s-o meditez pe Lenuța, c'asa-i ziceau ai ei, la matematică, în cursul vacanței de vară și să stau la iei la moară, c-aveau mai multe camere, libere, pe vremuri moara fiind și loc de cazat drumetii rătăciți între Budila și Prejmer, pe nodul (astăzi, *hab*) drumurilor dintre Brașov, Covasna și Întorsura Buzăului.

Pregătește mama băgăjelul, că ierieam 'năltuț, dar slab, și oricum n-aveam multe haine, n'afar de cele de școală, mai puneam ceva maieuri, chiloți, cio-rapi, un sfeter de lână croșetat de mama, o bască, pijamale, teniși, manuale, caietele mele conspect, după care învățasem la admitere, și ceva acuarele cu hârtia cartonată, pe care să desenez dac' aveam chef, ceva.

Vine Unchiul Gheorghe, a lu' Pică și mă ia de la casa noastră din Brașov, cu băgăjelul făcut, și după pupăturile mamei, care-și vedea puiul adorat plecând să stea singur, chiar și la neamuri, mă urc în atașul motocicletei germane *Zundapp*, bijuterie cu transmisie pe ax cardanic, marșarier și tracțiune și pe roata de la ataș, care făcuse războiul, ca și unchiul, mândru s-o accelereze duduind, să știe vecinii c'avem bază.